

DS. NAUDÉ MET DOOD GEDREIG

Van Ons Raadse Verteenwoordiger
JOHANNESBURG.
DS. C. F. B. NAUDÉ het

lang kwelde ds. Naudé het lidmaatschap van deze – mede door zijn vader – in 1918 opgerichte organisasie, die een stuk ongecontroleerde magt in die Zuidafrikaanse sameleving was gaan uitoefenen, vooral sinds die nasionaliste in 1948 aan het bewind waren gekome. Ook op kerkelike terrein begon die Broederbond zich te bewe en uit bezorgdheid over het toene- mend aantal predikante in die drie Afrikaanse kerke, dat uiting gaf aan gevoelens van twiifel of het apartheidsbeleid bibels gerechtvaardigd was.

Ds. Naudé raakte in een loyaliteitsconflict. Enerzijds had hij 22 jaar geleden een belofte van geheimhouding afgelegd bij zijn toetreding als lid van die Broederbond (van diverse afdelinge waarvan hij voorzitter was geweest), anderzijds dwong zijn geweten hem te breken met deze organisasie waaraan hij toch zoveel dankbare herinneringe koesterde en waarvan vele leden z'n vriende waren.

Hij raadpleegde voorjaar 1963 over die aan te nemen houding prof. A. S. Geyser, die in die dage in proses gewikkeld was met die Nederduits Hervormde Kerk, omdat hij was afgezet als predikant (prof. Geyser had o.a. bezware geuit teen een kerkorde, die het lidmaatschap van zijn kerk reserveert voor blanke). Enkele 'omzendbriewe' van die Broederbond, waaruit die bemoeie- nis met kerkelike sake van die organisasie bleek, liet ds. Naudé achter bij zijn collega, die publikasie ervan belangrik achte.

Grote opschudding in Zuid-Afrika verwekten die onthullende artikelen in die Sunday Times. Die Zuidafrikaanse Radio onderbrak die zondag het programma om sus- sende verklaringe af te leggen over die plotseling in die openbaarheid rollende geheime van die Broederbond (een ervan was, dat die voorzitter van die Zuidafrikaanse omroep, dr. Piet J. Meyer ook voorzitter was van die Broederbond).

Ds. Naudé werd bestookt met dreigefoon- tjes en kreeg zelfs twee anonieme briewe waarin hij met die dood werd be-

dreigd: 'Jy het die Afrikanerdom verrai. Ons sal jou vernietig,' enzovoorts.

Maar er waren ook andere reaktie, zoals die van André de Villiers, 'n voormalige moderator van die Presbyteriaanse Kerk: 'Ds. Beyers Naudé behoort als een profeet onder zijn mense te worden beskouwd. Het is te hopen, dat zijn voorbeeld door andere gevolg word.'

bestaan van die Afrikanervolk en die verontregting van miljoene nie-blanke. Wat die kerklike aspek betref, is daar o.a. die weiering om nie-blanke Christene tot ons eredienste toe te laat, die vrees vir nouwer geestelike verkeer met hierdie Christene en die ontsettende skade wat dit vir die kerstening van die heiden berokken. Hierdie besware is by my nie gebore uit poli-

Eredienst van een Onafhankelijke Bantoekeke in een van die parken van Johannesburg.

Uit die brief aan die Broederbond, waarin ds. Naudé meedeelde, waarom hij als christen en als predikant niet langer lid kon zijn van die organisasie een citeer, dat illustreer welke gevoelens o.a. ds. Naudé tot zijn stap dreve.

'Dis geen geheim, en u is almal bewus van die feit, dat ek baie ernstige bedenkinge nahou oor sommige van die wetgewing, standpunte en praktyke in Kerk en Staat wat ons verhouding tot die ander bevolkingsgroepe raak. Wat die staatkundige aspek betref, noem ek as voorbeeld die Ontugwet, die Rassenklassifikasiewet, die Groepsgebiedewet en die nuwe Bantoe- wysigingswetsontwerp wat almal bepalinge bevat wat volgens die lig van wat ek as Christen het, die Bybelse eis van geregtigheid, naasteliefde en barmhartigheid verkrag. Ek verwys ook hier na die onmoontlikheid om totale apartheid toe te pas sonder ernstige bedreiging van die voort-

tieke oorweginge of persoonlike belang nie, nog minder as 'n valse liberalisme of wêreldse humanisme, maar is die vrug van Christelike oortuiging en Bybelse sieninge wat ná langdurige studie en besinning van Gods Woord in My binneste gestalte en vorm gekry het. En hierdie oortuiging word deur my gehuldig en uitgespreek, in die aangesig van baie teëkanting en doelbewuste wanvoorstelling, juis omdat ek op grond van die duidelike uitspraak van Gods Woord ons Kerk en ons volk wil help om te besef dat die voortbestaan van ons volk alleen verseker kan word as ons in alles en bo alles gehoorsaam is aan God en aan sy Woord.'

'Bont massa'

Ds. Naudé aanvaardde die direkteurschap van het Christelike Instituut in 'n bijeenkomst in het gebou van die Methodiste